

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za osnanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Naj-li gremo v opozicijo?

II.

Politični položaj se zdi „Slovenca“ brezupen, a zakrivila ga po njegovem mnenju ni nemška obstrukcija, ampak zakrivila ga je v prvi vrsti parlamentarna večina sama.

Ne čutimo se poklicane, zagovarjati večino. Grešila je mnogo in „Slovenčeva“ očitavanja niso neosnovana. Parlamentarna večina se ni mogla nikdar povzpeti do energičnega in brezobzirnega postopanja. Vsa njena taktika je bila od začetka rahla, diplomatsko previdna in popustna. Hotela je ostati na krmilu, hotela si je pridobiti simpatije višjih krogov in počasi, korak za korakom inavgurirati nov političen sistem, sistem pravičnosti in ravnopravnosti. Druge taktike od desnice sploh ni bilo pričakovati. Kdor je od poljskega kluba, od čeških veleposestnikov in od Falkenhaynovne stranke kdaj pričakoval, da se ogrejejo za drugo taktiko, tistemu je politični abecednik z devetimi pečati zapečaten knjižga!

S to večino in z njeno taktiko so bili kranjski klerikalci, v katerih imenu govori „Slovenec“, do sedaj zadovoljni. Hodili so za večino čez drn in stra in identifikovali so se z njeno taktiko tako, navdušeno in tako popolnoma, da je dr. Žitnik v „Slovenca“ celo opravičeval zatiranje primorskih Slovencev z „višjimi ozirji“. Kadar smo se mi oglašili z željo, naj se položaj razbistri, naj slovenski poslanci energično nastopijo, vselej se nam je reklo, da v vladajočih razmerah treba potrpljenja, in da treba čakati, ako se je „Slovenca“ sploh vredno zdelo, nam kaj odgovoriti.

Vseh grehov desnice so slovenski poslanci so krivi, vse kar očitajo zdaj desnici, pada nanje nazaj, in tudi da se nam Slovenem, zlasti na Primorskem, na Koroškem ter na Štajerskem, skoro prav tako godi, kakor v najhujših časih, tudi za to so kolikor toliko odgovorni slovenski poslanci. Čehom in Poljakom se vzlic položaju ne godi slabo, tudi nemškimi klerikalci ustreže vlada koder more, samo za Slovence se ne zmeni, samo proti nam Slovenem postopa tako, kakor da stojé slovenski

poslanci v obstrukciji. Ali niso tega morda največ krivi slovenski poslanci sami? Nam se zdi, da je tako. Poleg nedelavnosti, pomankanja poguma in odločnosti pa je tega mnogo krivo žalostno dejstvo, da slovenski poslanci, z malimi izjemami, si ne morejo pridobiti osebnega ugleda in osebne veljave. Krek, Žitnik, Pfeifer in drugi tudi v dvajsetih letih ne bodo imeli ne pri vladi ne mej poslanci toliko veljave, kakor Šuklje prvi dan, ko je prišel v parlament, kakor Bulat, dr. Ferjančič ali dr. Šušteršič, a dokler bomo imeli v parlamentu preveč štatistov in premalo talentov, dotlej bodo slovensko delegacijo vedno prezirali in izkoriščali.

Vzlic temu pa, da desnica ni na višku situacije, vzlic temu se nikakor ne moremo ogreti za „Slovenca“ nasvet, naj bi se slovenska delegacija sedaj ločila od svojih zaveznikov. Parlamentarni kaos ne more vedno trajati. Prej ali slej se razmere vendar uredé, a majhnemu narodu, ki sam iz svoje moči ne more ničesar storiti, ki pride v poštev samo takrat, kadar se štejejo glasovi njegovih zastopnikov, se bo vedno bolje godilo, če stoji v večini, kakor če gre v opozicijo.

Ako izstopi slovanska krščanska narodna zveza iz večine, se sicer parlamentarni položaj bistveno izpremeni, ali največjo škodo bi imeli le Slovenci. Čehi in Poljaki se nimajo ničesar bati, tudi za slučaj, da so primerani, prestopiti v opozicijo, in tudi če se preklicajo jezikovne naredbe, še niso Čehi izgubljeni. Vse drugače pa je z nami Slovenci. Slovenski poslanci bi bili popolnoma osamljeni v parlamentu. Čehi in Poljaki bi jih in to po zasluženju pustili na cedilu, a da bi nam Lueger, ki se unema za „rahlo germanizacijo“, ali Liechtenstein, ki zagovarja nemški državni jezik, kdaj pomagala do naših pravic, tega razen „Slovenca“ pač nihče ne verjame.

Ako razbijejo slovenski poslanci desnico, potem je mogoča samo jedna parlamentarna večina, to je večina z nemškimi nacionalsci. Ako upa „Slovenec“ na klerikalno večino, se krvavo moti. Ebenhoch, ki je vse drugačen politik, kakor naši „Slovenčevci“, je že davno spoznal, da je klerikalna vlada še ne-

mogoča in je to tudi brez ovinkov povedal. Na mesto desnice more stopiti samo večina, od katere smemo pričakovati le to, da nas bo namesto s šibami tepla s škorpioni.

Sedaj pa že celo ni pravi čas, izstopiti iz desnice in iti v opozicijo, kajti prav sedaj potrebuje vlada desnico bolj kakor kdaj poprej. Vlada se hoče približati desnici in se z njo pogajati. Sedaj je upanje, da se razmere premené, sedaj je prilika, da dosežemo pozitivnih uspehov, in zato bi bila silna napaka, ako slovenski poslanci sedaj takorekoč dezertirajo iz večine, ne da bi poskusili večino in vlado pridobiti za naše potrebe in zahteve.

Naše mnenje je, da morajo slovenski poslanci prav sedaj navsak način ostati v desnici, da je nikakor ne smejo zapustiti, dokler se ne doseže popolno pojasnjenje mejdesnice in mej vlado, mej desnico in slovansko krščansko narodno zvezo in — kar je glavno — mej „zvezo“ in mej vlado.

Priliko za to dá nagodba. Predno pride nagodba na vrsto, moramo vedeti pri čem da smo. Ako se ne posreči, dobiti garancij, da se bo odslej drugače vladalo, ako vlada ne ugodí našim zahtevam, potem bo pravi trenotek, izvajati vse konsekvence, se vladi ustaviti in eventualno tudi izstopiti iz desnice. Prej pa nikakor ne.

„Slovenec“ se je postavil na stališče, da je treba nagodbo absolutno odkloniti. Brez dvoma storil je to po uplivu Luegerjeve stranke. Ta stranka išče zaveznikov proti nagodbi in koristim te stranke hoče „Slovenec“ zadinjati tudi slovenske poslance, da si je v celem parlamentu ni stranke, ki bi bila glede nagodbe v tako ugodnem položaju kakor slovenski in hrvatski poslanci.

„Slovenčevci“ zatrjevanje, da koristi ljudstva zahtevajo, naj se nagodba kratkoma odkloni, in da to zahtevajo zlasti koristi našega kmeta, je manever in družega nič. Pred vsem ne smemo pozabiti, da so slovenske in hrvatske

LISTEK.

Lida.

Spisala Zofija.

Ah, kako je bila zdrava, iskra, cvetoča! Kako so se ji svetili zobje izza rdečih ustnic, kako so bile ljubke one jamice na polnih licih in okroglem podbradku! In ti mladi udje, kako so se stezali in gibali pod ležno obleko, kako je vsaka žilica v njenem telesu trepetala in žila življenje, kako ji je bilo srce v živih, veselih udarcih!

In vendar, kako rad se vsede razjedajoči in uničujoči črv v najlepšo cvetko, kako gloje in gloje v sredini, dokler ne odlete listi drug za drugim! Pokašljevali je jela. Po malem sprva. Kratek, suh kašelj ji je prekinil zdaj in zdaj brezskrbni mladostni smeh. Pa kdo se zmeni za take malenkosti! Saj so ji rudela lica, žarile oči in svet je lep, kdo bi se ne veselil življenja? V prsih pa je glodala in glodala kal bolezní, zorila in širila se.

„K zdravniku moraš,“ dejali so ji doma, in ona je ponovila „k zdravniku grem“ veselo in poredno, kakor da se veseli te spremembe v svojem enakomernem življenju.

Oblekla se je v sveže dehteče perilo, kokešno popravila gube vrhne obleke in važno pripenjala klobuček na svoje svitile plave lase.

„K dru. Strelu grevi, kaj ne, Micka,“ govorila je dekli, ko sta stopali iz hiše. „Mlad je še in go tovo ni siten. Onih starih bradatih doktorjev s svojimi resnimi čemernimi obrazi se tako bojim! Ti gospodje so tako nejevoljni, če se jih nadleguje samo za prazen nič. Kaj ta kašeljček! Mama se res preveč boje za me.“ In zasmejala se je, govorila in nasmihala se celo pot in še ko je Micka pritisknila na kljuko vzprejemnice dra. Strela, so se one poredne ustne Lidine raztezale v vesel smeh.

Čakati sta morali. Nekaj ljudij je sedelo po klopih. Tu blede gospa, ondi starikav možiček, tu majhno dekletce, ondi sloka kmetska žena. Oh, to čakanje! Lidici je bilo res prav pošteno dolgčas. To poltiho šepetanje, ta duh po zdravih, te drsajoče stopinje! Lida se je nestrpno premikala na svojem sedežu in bila vesela, ko je prišla sama na vrsto.

„Kakšnih bonbončkov mi zapišite, gospod doktor! Kašelj imam.“ Tako je nagovorila zdravnika, katerega je poznala že prej in mu pomolila roko, češ, doktor je in vsaj pro forma mi mora potipati žilo.

Pa zdravnik ni bil zadovoljen le z roko, prav vestno je prisluškal nje dihanje, trkal tu in tam in kazal prav resen obraz.

„Paziti morate, gospodična, pljuča so načeta!“

Poklical je še Micko, šepetal ji nekaj časa polutiho v uho in jej izročil recept, Lidi pa je še jedenkrat zabičil, naj pazi ter ji naročil, naj se le zopet kmalu oglasi, da vidi, če je kaj bolje.

Lida je pohajala zdravnika redno vsak teden. Pokašljevala je pogostejše in neka temna, velika skrb legla ji je na prsa. Počasno so lezli dnevi in tedni dalje in z ajimi bledela ji je zdrava barva lic in lepa okrogla bradica postajala je čim dalje bolj špičasta. Polagoma zapuščala jo je ona brezskrbna polnotroška veselost in neka nenavadna resnoba se je polasčala njenega bitja.

Spočetka niti mislila ni na opasnost svojega kašlja, a ko le ni hotel oditi ta neljubi gost, ko so oči znancev z nekim posebnim pomilovanjem počivale na njenih licih, vstajati je jel tudi v njenem srcu dvom in strah. — Da, strah! Nekaj nerazumljivega, tesnega, groznega je zevalo pred njo, oklepalo se je in jo navdajalo s trepetom. Slutnje so se ji vzdigale temne in grozeče in zastonj je skušala iznebiti se jih.

„Jetika!“ Kako jo je spreletelo, kadar je čula to besedo. V strahu in upu je živela, a vedno in vedno bolj objemal jo je strah. Tiho se je plazila okrog, čudila se nad svojo slabostjo, zasmejala se včasih tiho, a zopet utihnila in s široko odprtimi očmi strmela pred se. Po cele ure postajala je

dežele vse pasivne, in da stroškov neugodne nagodbe ne plačamo mi, ampak da jih plačajo bogate dežele, Češka, Moravska, Šlezija, Dolenja Avstrijska. Pri nagodbi smo neposredno zainteresirani le v toliko, da se ozira avstro-ogerska banka tudi na nas, in da se užitinski tarifi za nas ugodno uredi, v vseh drugih ozirih pa smo zainteresirani le posredno, s stališča splošnih koristij naše države, kar so drastično dokazali kranjski klerikalci v dež. zboru, kjer so glede mlinarskega obrata jedenkrat glasovali z Lenarčičem, drugikrat pa ravnoprotno z grofom Barhom. Slovenski poslanci glasujejo lahko za vsako nagodbo, za katero bodo glasovali češki in moravski poslanci, ki morajo plačati stroške te nagodbe, a ker ni nihče zahteval, naj se nagodbene predloge sprejmejo brez spremembe in ker je z občedržavnega in tudi gospodarskega stališča želeli, da se gospodarska zveza mej Oslitvansko in Ogersko ohrani, zato se nagodbeno vprašanje za slovenske poslance reducira le na vprašanje: Kateri vladi dovolijo nagodbo.

Do ut des — to je jedino pravo stališče, na katero se morajo glede nagodbe postaviti slovenski poslanci, vsako drugo stališče je naravnost rečeno za nas Slovence politična nerodnost.

To je naše mnenje o drugih dveh razlogih, katere je navedel „Slovenec“ v podporo svoje zahteve, naj prestopijo slovenski poslanci v opozicijo in naj glasujejo za predlog, ki so ga prvi sprožili socijalni demokrati, za odklonitev nagodbe. Obžalovali bi iskreno, ako bi se klub dal ujeti v zanke Lueger-Lichtensteinove, in bi se uklonil „Slovenčev“ zahtevi, ker smo trdno prepričani, da bi bilo to na veliko škodo slovenskemu narodu.

V Ljubljani, 23. septembra.

Konferenca klubovih načelnikov levice ne bo danes, ampak se je na prošnjo štajerskih poslancev preložila na soboto. Voditelji obstrukcionistov namreč še niso složni glede načina, kako in kdaj se naj začne — razsajanje. Nekateri hočejo začeti z obstrukcijo takoj v prvi seji ter zabraniti vsako razpravo o nagodbi, drugi pa hočejo dovoliti razpravo, a onemogočiti sprejem vsakega predloga.

Glagoliški jezik v cerkvi. Papež je odločil večletni boj gledé glagoliške cerkvene liturgije s posebno allokucijo, katero prijavlja „Katoliška Dalmacija“. Glagolska liturgija ima pravico povsod, kjer je že 30 let v veljavi. To velja za svečanostne in pete maše. Tihe maše se smejo brati povsod v glagoliškem ali v latinskem jeziku, samo mešati se ne sme. Evangelij se sme peti v narodnem jeziku, ako je bil prej pet v glagoliškem ali latinskem jeziku. Tudi zakramenti, večernice in dr. se morejo v štiti v glagoliškem jeziku. Okrožnica s temi določil sv. kongregacije glede rabe staroslovanske liturgije se je poslala škofijstvom v Gorici, Zadru in Zagrebu.

Rekonstrukcija ogerskega kabineta. „D. Volksblatt“ poročajo iz Budimpešte: V tukajšnjih vlačnih krogih se govori, da misli baron Banffy

pred ogledalom, študirala vsako potezo svojega obraza in s strahom zrla v ta ozki, blede obraz, v te globoko udete oči svoje podobe. Z grozo je poslušala votli odmev svojega kašlja v dolgih samotnih nočeh in skrbno vživala medicine in pila čaje. In kadar je solnce sijalo na mali vrtič pri hiši, ležala je v lopico, polegala po klopih in poslušala šepet pomladi zunaj. V popoldnevih plazila se je v bližnjo cerkev, poklekala pred altarji in šepetala iskrene goreče molitve. Strastno so se sklepali beli koščeni prsti in pobožno so se dvigale roke k svetim podobam. Čudno so se ji blestele oči v shujšanem obrazu in žive radeče lise gorele so ji na licih. Sesadla se je časih in nje kašelj se ji je bolesto trgal iz prsi, odmeval po prostorni cerkvi, odbijal se od kamenitih oltarjev, ječal po kapelicah in se zdihovaje izgubljal zadaj nad crgljami.

In kašelj se je hujšal, Lida je slabela. Mej belimi blazinami ležala ji je trudna glava in mehke odeje so odevale nje mlade bolestne prsi. Poslušala je na svoje piskajoče dihanje in na drsanje jagod tetinega molka. Žalostno so zrlle velike lepe oči krog sebe. Gledala je veli nagubani obraz tete in v srcu jo je peklo vprašanje: „Zakaj jaz, zakaj?“

O to življenje, ta svet in to mlado hrepeneče srce, posvečeno smrti, to mlado telo zapadlo propadu... Zakaj?!

resno na to, da odbacne dva že dolgo mu neljuba kolega iz svojega kabineta. To se zgodi že tekom jeseni. Olistopiti bodeta morala baron Daniel, sedanjí trgovinski minister, ter Erdely, sedanjí justični minister. Prvega nadomesti baje grof Štefan Tisza, drugega pa Pulzky.

Skandal Dreyfuss. Komisija, ki ima nalogo preiskati vse akte, ki se tičejo Dreyfussove obsodbe ter potem priporočati kasacijskemu dvoru novo preiskavo, dovrši svoje delo že do ponedeljka. Sklep se sporoči v torek ministerskemu svetu, ki potem nemudoma odredi kar treba. Dreyfuss ne pride več pred pariške sodnike, nego ga bodo sodili v provinci.

Anarhistom se godi sedaj jako slabo. Preganjajo jih in zapirajo po vsi Evropi. Vsak dan poročajo listi, da so v Švici ali Italiji aretirali nekaj sumljivih ekzistenc. V Neuenburgu so zaprli anarhistično tiskarno, ki je izdajala 3 časopise. Italijanska vlada se je resno lotila akcije proti anarhistom ter je mnogo nade, da jo bodo vse druge evropske vlade krepko podpirale. Bržčas se že v prihodnjih mesecih snide kongres državnikov in politikov radi protianarhističnega postopanja.

Kitajski cesar je izdal — kakor poročajo „Petersburgskija Vjedomosti“ — za svoje uradnike poziv, v katerem pravi, da treba nujnih reform na vseh poljih ter začeti z dobo napredka, omike in prosvete. Brez zapadne kulture in brez iznajdb novega veka Kitajska ne more obstati, in le zastarele konservativne navade so krive vseh nesreč, ki zadevajo državo. Zato stavi cesar vsem uradnikom v izgled guvernerja v Hananu, ki je vpeljal navzlic kriku starokopitnih konservativcev vse iznajdbe zapadne kulture.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. septembra.

— **(Odlikovanje.)** Cesar je orožniškemu zapovedniku v Ljubljani, podpolkovniku g. Andreju Smoletu podelil viteški križec Franc Jožefa vega reda.

— **(Občinski svet)** Sinočnja seja obč. sveta ni bila sklepčna, vsled česar pridejo na dnevni red postavljene točke v prihodnji seji na vrsto.

— **(Davkoplačevalec v pomislek.)** Včeraj pod tem zaglavjem objavljeni sum proti finančnemu erarju — tako nam piše tukajšnji gospod finančni ravnatelj — je popolnoma neutemeljen in krivičen. Drugi obrok za vplačevanje osebne dohodnine je glasom § 226. zakona z dne 25. oktobra 1896. še le 1. decembra in do te dobe bodo podani rekurzi že gotovo vsi rešeni. Sicer pa rekurzi, kateri so se pravočasno vložili, nikakor ne postanejo neveljavni, če se odmerjeni davek brezpogojno poplača. § 224. omenjenega zakona pa določuje, da prizivi nimajo nikake odločive moči glede na plačilo prelpisanega davka in glede na naredbe za njega izterjavo.

— **(Slovensko gledališče)** Nocoj zopet noviteta — „Gospod ravnatelj“! Naša sila stroga cenzura ji je hotela sicer delati neke težave, toda kar je dovoljeno na dvornem gledališču mora biti tudi v Ljubljani, zato pa se je zadovoljila le z neznatnimi krajšanji. Veseloigra „Gospod ravnatelj“ je — kakor „Omikanci“ — prav skrbno uprizorjena ter bode izvestno odslej stalno na repertoaru slovenskega gledališča. V njej nastopajo vse glavne naše moči ter imajo tudi novoangaževani igralci: g. R. Deyl, g. Jur. Prejac in komik g. VI. Housa večje vloge. Trdno se nadejamo, da nocoj ne bo praznega mesta v vsem gledališču.

— **(Ljubljanska efektna loterija.)** Javno žrebanje srečk loterije, katero je Njegova Velikanstvo presviti cesar deželnemu stolnemu mestu Ljubljani Najmilostneje dovoliti blagovolil, vršilo se bode nepreklicno dne 4. oktobra letos ob šestih zvečer ob intervenciji občinskega sveta v mestni dvorani. Ker se bode to žrebanje že v nekaj dneh vršilo, utegne nakupovanje srečk sedaj tem živahneje postati, ker je ta loterija, ki ima 2700 glavnih in pristranskih dobitkov v vrednosti 100.000 kron, nenavadno bogato opravljena in se glavni dobitki na željo onega, ki ga bode zadel, tudi v gotovini izplača. Srečke po kroni dobiti je v vseh ces. kr. tabačnih trafikah, loterijskih kolekturah in menjalnicah.

— **(Deželni odbor kranjski)** bo oddajal meseca oktobra t. l. biko plemenjake belanske-pingavske (cikaste) pasme, kakor tudi nekaj sive pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi vrsti pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje za biko naj se pošljejo do 6. oktobra t. l. deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani. Vsaki prošnji je priložiti tudi

10 gl. predplačila, kateri snesek se pa dotičnemu vrne, če se mu bik ne podeli.

— **(Sadna razstava na Dunaju.)** Kmetijska družba nas prosi objaviti, da je ravnateljstvo dunajske jubilejske razstave danes družbo telegrafično obvestilo, da bo mesto od c. kr. pomološkega društva odpovedane jubilejske sadne razstave se vršila od 1. do 9. oktobra vendar le razstava sadja in sicer v okviru obstoječe razstave v Prateru. Kdor se hoče udeležiti te razstave, naj se takoj neposredno prijavi pri ravnateljstvu jubilejske razstave na Dunaju (v Rotundi).

— **(Slučaj ali namen.)** Prijeli smo naslednji popravek: Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Z ozirom na § 10. tiskovnega zakona prosimo, da sprejmete naslednji popravek članka „Slučaj ali namen“, ki je izšel v št. 211. Vašega cenjenega lista z dne 16. septembra 1898: „Ni res, da ni bila povodom smrti Nje Velikanstva cesarice na nobeni hiši v Kočevji razobešena črna zastava. Resnica pa je, da so se koj potem, ko se je izvedelo za pretresujoči dogodek, in vseh javnih poslopjih (15 uradov in šol) in posameznih privatnih hišah razobešile črne zastave in da je na dan pogreba blagopokojne cesarice ogromna večina privatnih hiš imela žalovalni nakit.“ — Mestni občinski urad v Kočevji dne 17. septembra 1898. — Loy s. r., župan.

— **(Potrjen zakon.)** Cesar je potrdil zakon o preložitvi okrajne ceste mej Knežakom in Globovnikom.

— **(Iz Kamnika)** se nam piše 19. septembra: Gospod urednik! Vi ne veste, s kako nestrpnostjo pričakujemo v našem starodavnem mestu dežja, da bi potem vsaj vode dobili. Preteklo je že več 14 dni, odkar imamo suh vodovod. Taka neprilika se vsako leto ponavlja. Škoda za lepe tisočake, ki smo jih plačali za tako ponesrečen vodovod. Da bi bilo konec vsem tem težavam, naj bi sedanji mestni občinski svet ukrenil potrebno in napeljal tako vodo, ki bi je nikdar ne zmanjkalo. Nekaj treba tukaj storiti! Če se bode dalje odlašalo, slabše bode. Meščani so nejevoljni in čuje se marsikatera trpka beseda, ki je skoraj na mestu in opravičena, ker se merodajni krogi prav nič ne zmenijo za vodo. — Ob času volitev se vse obljubi, ko se je pa treba resnega dela poprijeti, se pa nihče neče nič brigati. Kdor se pusti voliti v občinski odbor, naj tudi ve, da ga veže dolžnost, zastopati občno korist. Danes naj zadostuje samo ta opomin.

— **(Iz Oreha pri Postojni)** se nam piše: Ko smo poročali zadnjič, da priredi naš slavní krajni šolski svet 11. t. m. slavnost blagoslovljenja nove šole, ter odkritje spominske plošče v proslavo 50letnega vladanja presv. cesarja, pač nismo mislili na pregovor, ki pravi: „Sreča je opoteča“. Bilo je na dan slavnosti jutraj. Na vse zgodaj postavljali so naši vrli fantje mlaje, dekleta pa so pletla vence za slavo loke. Vsa vas pripravljala se je za ta slovesni trenotek. Že je hotel naznanjati strel iz možnarja bližnjim vasem, da praznuje danes Orehek redko slavnost, kar se razširi po bliskovo po vsej vasi grozna vest, da je bila cesarica Elizabeta zavratno umorjena. Da je bilo takoj konec naše slavnosti, je umevno samo ob sebi. Nova šola blagoslovila se je v torek 13. t. m. ob 8. uri jutraj brez vsake slovesnosti. Po maši, katere so se udeležili vsi otroci pod vodstvom učiteljev, šel je sprevod k novi šoli. Po običajnih obredih blagoslovil je katehet g. Koblar šolsko poslopje, potem pa spodbujal mladino k pridnosti in starše navajal k skupnemu delovanju z učitelji. Predsednik kraj. šolskega sveta, g. A. Križar, se je v toplih besedah zahvalil okr. šolskemu svetu, ker je tako krepko in vztrajno podpiral revne vaščane pri napravi nove šole. Gospod učitelj Grad se je spomnil nesreče v vladarski hiši, potem pa vzpodbujal mladino k pridnosti in vztrajnosti, starše pa prosil, naj ga dobrohotno podpirajo ter svoje otroke redno pošiljajo v šolo. Ko so otroci še zapeli prvo kitico: „Bog obrani!“ in pa pesem o sv. Alojziju, bili so obdarjeni s pecivom, gospod učitelj pa jim je razdelil cesarjeve podobe, koje je v ta namen pre-skrbel krajni šolski svet.

— **(Požar.)** V Studencu pri Mokronogu je štiriletni sin posestnice Jerman igraje se z žveplenkami užgal domači skedenj, kateri je pogorel. Škode je 500 gl.

— **(Brez komentara!)** Neki župnik na Štajerskem je povodom tragične smrti cesarice Elizabete, zadnjo nedeljo propovedoval o Lucheniju, anarhistih, socialistih in — o shodu slovenskih visokošolcev v Ljubljani!

— **(Iz Huma pri Ormožu)** se nam piše: Naznanjena šolska veselica v proslavo 50letnice cesarjevega vladanja se ni vršila tako, kakor se je bilo nameravalo, ker se je predpoldan izvedelo o grozni novici, da je naša cesarica umorjena. Otroci bili so na slavnostnem prostoru samo pogoščeni, so deklamovali, telovadili ter zapeli prvi dve kitici cesarske pesmi. Pozdrav je govoril g. načelnik Martin Ivanuš, slavnostni govor pa nadučil g. Anton Porekar. Oba sta naznanila tudi strašni dogodek

tako, da se je skoraj vsako oko zarosilo. Srčna hvala vsem udeležencem in dariteljem, posebno staršem domorodcem in ormoškim in središkim narodnjakom.

— (Umor v Podgori.) Zaradi umora Maksa Friškoveca je goriška policija aretovala dva moža, o katerih so listi poročali, da sta svoje hudodelstvo že priznala. Ta poročila niso bila osnovana. Policija je dotična dva moža že izpustila in se je sodno postopanje proti njima že ustavilo.

— (V Nabrežini) postopa komisar Gorizutti jako strogo. „Edinosti“ se javlja: O prvi demonstraciji je bila sama domača žandarmerija. Ista je opominjala demonstrante, ko so hoteli na postajo, naj se vrnejo, naj pomislijo na nasledke lanských izgredov v sv. Križu! In ljudstvo je ubogalo. Dobra beseda je pomagala več, nego vse sablje. A posledica takemu pametnemu postopanju orožnikov ni izostala: dobri, blagi in pametni stražmešter je moral — iti od tu!!! Prišel je novi stražmešter in ta je seveda postopal — drugače! Sedaj je v zaporu in v preiskavi kakih 150 oseb, največ iz bližnje Kostanjevice. Kako grozno in infamno pretvarja „Piccolo“ resnico s povdarjanjem, da vse izhaja iz narodne srditosti Slovencev, za to imamo zopet eklatanten dokaz. V romanskem kamenolomu na pr. je v delavnici večina Furlanov iz Medje. Vender pa noče nikdo na delo. Torej so Furlani solidarni s slovenskimi delavci. Kje je torej tu narodno sovraštvo proti Italijanom?! Morajo biti pač drugi vzroki!

— (Posledice protiitalijanskih demonstracij) „Edinost“ je mnenja, da bodo zadnji izgredi škodovali Slovincem v političnem pogledu ter pravi: „Človek bi sodil sicer, da je to nemogoče, ker je nelogično, ker se protivi zdravemu človeškemu razumu in ker bi bilo skrajno — krivično. Ali počakajte malo! Počakajte, da pride stvar v razgovor v parlamentu, pa boste čuli čudnih stvari. Čuli boste, da na teh tržaških izgredih ni niti govora o kakem plemenitem nagibu; da ni nič res, da bi se bili ti izgredi dogodili vsled vzkipenja patrijotičnega čustvovanja in v nekakem omamljenju zbog grozne nesreče, ki je zadela ljubljene vladarja; da ni nič res, da bi bilo vzkipelo od ljute boli vsled groznega dogodka in v ogorčenju vsled najgrje brezskrbnosti in brezsrčnosti onih, ki so se s svojimi veseljami, koncerti in plesi rogali splošni žalosti in so teptali v blato ne le čut lojalnosti in ljubazni do vladarske hiše, ampak tudi tisti čut navadnega človekoljubja, čut usmiljenja, ki se ob vsaki nesreči — naj je sadela kogar si bode — pojavlja v vsakem človeku, ako ima le kaj človeškega srca v svojih prsih! Govorilo se bo le o surovosti, o vandalizmu, o nasilju in — Slovenci bodo sojeni!! Vse, kar se je dogodilo nepristojnega, šteje se že danes in se bode šelo na račun tržaških in okoličanskih Slovencev brez ozira na motive izgredov in brez ozira na dejstvo: a) da po vsi okolici tržaški ni došlo nikjer do nikakega resnega izgreda, in b) da inicijatorji demonstracij v mestu niso bili Slovenci. Dvojno pa radi priznavamo in nas nikakor ni sram pripoznati. Prvo bi bilo to, da je potem, ko je v nedeljo v umorstvu cesarice vzkipelo po vsem mestu, demonstriral marsikateri Slovenec proti onim, ki so se zabavali cinično v toli žalostnih trenutkih. V drugo pa nočemo tajiti, da je potem, ko je že zavrelo, v slovenskem ljudstvu, še bolj vžigal že razvnete duhove — spomin na toliko pretrpljene stare krivice. Je li čudo, ako tam, kjer je tlelo, vzplamti, kakor hitro je kaka sila odstranila pepel?! Če je v Trstu in nekod po Goriškem in v Istri prišlo do vzklikov, neprijaznih Italijanom, naj se temu ne čudi nikdo, marveč naj bi se raje bavil z vprašanjem, da li niso na vseh teh dogodkih bolj krivi vsi oni, ki so omogočali svojim dejanjem in nehanjem, da se je leta in leta kopičila krivica na krivico temu ljudstvu, zbog česar se je moralo nabrati toliko netiva v duši ljudstva?! In dalje naj bi se bavili z vprašanjem, da li je čudo, ako se razburja ljudstvo, ko vidi, kako mu od leta do leta peša gospodarstvo; kako komaj izpolnjuje svoje dolžnosti do države, do dežele, do občine in do — svojcev; kako mu čisto nedostaja vsega v zadovoljenje vsakdanjim telesnim in dušnim potrebam svojim in svoje družine; kako mu nedostaja čisto zaslužka, da bi si mogel kupiti — kruha in soli, a ko vidi zajedno ob toliki bedi svoji, kako se v isti domovini njegovi daje obilica dobrega zaslužka — tujcem?! Na vse to naj bi pomislili izvestni krogi, da bi umeli ono, kar vrvi in plamti v dušah. In potem bi umeli tudi, kako da prihaja do tega, da v trenutkih jeze zagrešajo nezakonite čine ljudje, ki navadno ne morejo storiti žalega niti črvčku na cesti. Vzroke in zamude nesrečnega sistema naj bi

poštevali visoki gospodje, ne pa, da gledajo le kžko razbiti šipo in pa jezne obraze tiste signorie, ki je s svojo brutalnostjo največ kriva, da kipé strasti v tej deželi, mesto da smatrajo za resnico vsako — laž v „Piccolo“. Ako bi tako storili v takih trenutkih, videli bi jasneje in sodili bi drugače, nego sodijo. Ali temu se ni nadejati — in ker se ni nadejati, ponavljamo: da se bodo zadnji nezakoniti dogodki, porodivši se pa iz svete in opravičene jeze, izkoriščali proti primorskim Slovanom. Račun poplača — naše ljudstvo!!

— (Aretovani Lahi) Skoro ga ni dneva, da bi listi ne poročali o aretovanju laških delavcev radi žaljenja veličanstva. Aretovanih je bilo že toliko Lahov, da je pač iz tega dovoljeno sklepati, da mora mej laškimi delavci, ki žive v naših pokrajinah, biti precej anarhistov. To seve na izvestne kroge ne bo prav nič uplivalo. Gotovim ljudem je še anarhist, da je le Lah, veliko ljubši, kakor avstrijsko misleč Slovenec.

* (Cenzura na Turškem) V Carigradu se baje več dni ni vedelo, da je cesarica Elizabeta umorjena, ker tamošnja cenzura ni dovolila, da se o tem piše. Turški listi so samo prinesli vest, da se je cesarica pred hotelom zgrudila na tla, a se zopet dvignila ter ostala potem nezavestna. Svoj čas turška cenzura tudi ni dovolila, da prinesejo listi o smrti Carnota resničnih podatkov. Podložniki naj ne vedo, da se vladarji takim potom spravljajo s sveta. Tako menijo turški državniki, boječi se pohujšanja.

* (Abnormalnost) V Stramingu na Nižjem Avstrijskem so našli na polji dva meseca starega mrtvega zajca, ki je imel osem nog, štiri uhlje in dva repa. Zajec je bil obstreljen.

* (Najstarejši Bošnjak) trgovec Andrija Glogjaja, je v Foči 117 let star umrl. Bil je do svoje smrti čil, zdrav in vesel ter je do konca vodil svojo trgovino.

* (Bestijalni tatovi) V ogerski občini Bori so poljski tatovi, ki so kradli koruzo, napadli tri poljske čuvaje, dva smrtno ranili, tretjega pa ubili, ga nataknil na železo ter ga — pekli. Zverinske morilce so že dobili.

* (Svatje v plamenu) V aradski županiji, v vasi Zarand so bili v hiši Simona Blindera zbrani svatje. Baš, ko so postali najveselejši, je nastal v hiši ogenj in hipoma je bilo vse v plamenu. Rešili so se vsi, le dva sta zgorela, ker sta hotela iti še po nekaj stvari v hišo.

* (Milijone poneverili) V Hamburgu so prišli na sled ogromnemu poneverjenju. Pet jako uglednih trgovcev iz Altona: Jordan, Stellemann, Neelsen, Langhaus in Eckermann si je prisvojile carinske pristojbine za tobak, katere znašajo več milijonov mark.

* (Nesrečna rodbina) V Absdorfu, v Tullaschem okraju, je živel bogati posestnik Schachenhuber s svojo ženo, s sinom, z dvema hčerama in vnukom. Dne 19. maja se je vrnila 23letna hči Marija z božje poti v Marijino Celje bona ter je 27. junija umrla za tifusom (vročinsko boleznijo). Tistega dne sta obolela sestra Ana in oče. Oče je umrl 17. avgusta, 27letna Ana pa 7. septembra. Teda pa so zboleli še 18letni sin, mati in dekla. Ljudje so se tako bali hiše, da ni bilo nikogar blizu in da je ležalo truplo Ane več dni v hiši. V hlevu pa je mukalo 10 lačnih krav. Šele orožništvo je rešilo trojico bolnikov strašnega položaja ter jo s silo dala prenesti v bolnico, pa tudi s silo primorala sosede, da krmijo živino, ki je že skoraj poginjala od lakote. Štiriletnega vnuka, nezakonskega sina Ane, je dalo orožništvo stari ženski v oskrbo.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“. Vsebinska št. 28. je naslednja: Cesarica Elizabeta †, Nje životopis, žalostna smrt in pogrebne svečanosti.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 23. septembra. V pisarni pod predsednika dr. Ferjančiča se je danes ob 1. uri popoldne sešel izvrševalni odbor desnice. Seje se je udeležil tudi Povše. Pred sejo je J. worski govoril s Povšetom in mu pojasnil, kako se je zgodilo, da ni bil povabljen na konferenco z ministerskim predsednikom. Pojasnilo je prav priprosto. Thun je dobil zapisnik klubovih načelnikov, v katerem je bil kot načelnik „slov. kršč. nar. zveze“ imenovan še dr. Šušteršič. Mislil je, da je na Šušteršičevo mesto stopil dr. Ferjančič, in povabil je tega na konferenco. Dr. Ferjančič je koj pri seji vprašal ministerskega predsednika, kako to, da ni povabljen načelnik „slov. kršč. nar. zveze“. Ministerski predsednik je na to rekel: Kaj niste vi člen klubovega predsedništva? Ko je dr. Ferjančič rekel, da ne, je dejal mini-

sterski predsednik: A vi vender lahko klub zastopate, na kar je dr. Ferjančič odgovoril, da se udeleži konference samo kot podpredsednik in ne da bi s tem kakorkoli prejudiciral klubovim sklepom. K nadaljnjim konferencam bo vabljen Povše. Iz teh pojasnil je razvideti, da Thun ni imel slabega namena in da je „Slovenec“ kričal, ne da bi se bil prej imformiral.

Dunaj 23. septembra. „Reichspost“ naznanja v večernem listu z debelimi črkami, da je v desnici nastala kriza, ker so kranjski klerikalci včeraj v Ljubljani sklenili, da izstopijo iz desnice in začno politiko svobodne roke. Kakor se danes kaže, ni stvar tako tragična.

Dunaj 23. septembra. Deputacija avstr. uradniškega društva pod vodstvom sekcijskega šefa Huberja se je poklonila ministerskemu predsedniku grofu Thunu in finančnemu ministru Kaizlu ter se jima zahvalila v imenu uradništva za regulacijo plač. Deputacija davčnih uradnikov je šla k finančnemu ministru Kaizlu v Marijine vari in se mu zahvalila. Kaizl ji je odgovoril, da gre vsa hvala cesarju, ki se je v najbrdkejši uri svojega življenja spomnil uradnikov.

Dunaj 23. septembra. Uradni list prijavlja lastnoročni pismi cesarjevi, s katerima se najvišji dvornik umrle cesarice grof Bellegarde imenuje kancelarjem novega Elizabetinega reda.

Dunaj 23. septembra. „Fremdenblatt“ dementuje v večernem listu vest, da odstopi francoski poslanik na Dunaju grof Reverseaux.

Pekin 23. septembra. Poročila, da je cesar umrl, so neosnovana, pač pa je cesar izdal ukaz, s katerim izroča vse vladarske pravice cesarici vdovi, svoji materi. Dosedanji prvi svetovalec cesarjev, Kang, je pobegnil.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Konec.)

2. O premovanju: Vsled dopisa c. kr. deželne vlade z dne 16. maja 1898., št. 7092, s katerim se je trgovski in obrtniški zbornici naznanilo, da je visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo z ukazom z dne 6. maja 1898., št. 9569 kot državno podporo za premije poljedelcem, ki pridelujejo dobro pletilno slamo, dovolilo znesek 200 gld., se je zbornični tajnik, potem ko je tudi kranjski deželni odbor dovolil enak znesek, domenil z gospodom c. kr. okr. glavarjem Gotfridom Friedrichom v Kamniku in zvedenci razsojevalci tovarnarjema za slamine Krizantom Ladstätterjem in Andr. Maček-om v Domžalah ter pletilnim učiteljem Matijo Oberwalderjem, da naj se premovanje vrši dne 15. junija 1898. ob pol 11. uri dopoldne v občinski pisarni v Domžalah.

Izvedenci razsojevalci Ladstätter, Maček in Oberwalder so jeli pletilno slamo že ob osmih zjutraj presoajati, kar je trpelo do popoldne. Mej tem časom in sicer ob pol 11. uri se je konstitovala komisija in je na predlog poročevalca izvolila predsednikom gosp. c. kr. okrajnega glavarja kamniškega. Komisija se je zjednila v tem, da se pri razdelitvi premij ni ozirati samo na kakovost, temveč tudi na množino pletilne slame. Po približnem izračunanju je 60 premovancev skupaj okrog 2200 kilogramov dobre pletilne slame pripravilo.

Premovani so iz občin Ihan, Dol (Videm), Domžale (Št. Pavel), Loka pri Mengišu, Suhadole, Nasoviče, Vodice, Radomlje, Rafolče, Šmarca, Mengiš, Tunjice, Blagovica, Krtina, Moravče in Spodnje Koseze kamniškega političnega okraja, iz Podgorice ljubljanskega političnega okraja in iz Cerkija kranjskega političnega okraja.

Pred razdelitvijo premij je predsednik komisije s primernimi in stvarnimi besedami nagovoril one, za katere so bile premije namenjene. Premije so znašale 4, 5, 6, 12, 18, 20, 24 in 30 kron in je dobilo vseh 60 premovancev 730 kron ali 365 gld. av. v. Premovanci so se zahvalili za dobljene premije in so obljubili, da se bodo zanaprej še bolj potrudili, da bodo pripravili več dobre pletilne slame. Ker je dobil poročevalec pri c. kr. deželni vladi 200 gld. državne podpore in pri deželni odboru 200 gld. deželne podpore, torej skupaj 400 gl., je ostalo 35 gld. neporabljenih. Od tega zneska odpade 17 gld. 50 kr. na državno podporo in jednak znesek na deželno podporo. Ta prihranek naj bi se porabil kot prispevek za premovanje pletilne slame v decembru 1898 ali januarju 1899, ker je po dosedanjih poizvedbah število onih oseb, ki se pečajo s predelovanjem pletilne slame, mnogo večje, kot leta 1897. in je torej pričakovati, da se bo veliko več dobre slame pridelalo. — Poročilo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje.

Melusine mazilo za lice

odstranjuje v najkrajšem času vsakovrstne poge, lišaje in mozolčke (spušča). — Popolnoma neškodljivo. 1 lonček 35 kr.

Higien. medicinično milo

zraven 35 kr. (387-30)

— Jedina zaloga —

deželna lekarna Ph. Mr. M. Leusteka
Ljubljana, poleg mesarskega mostu.

Telefon števil. 68.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v mm v 24 urah
22.	9. zvečer	735.9	15.5	sl. jug	jasno	
23.	7. zjutraj	735.0	11.0	sr. svzh.	jasno	0.0
"	2. popol.	732.8	24.5	sr. jzahn.	del. obl.	

Srednja večerajšnja temperatura 15.6°, sa 1.7° nad normalom.

Dunajska borza

dne 23. septembra 1898

Skupni državni dolg v notah	101	gld. 80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	65
Avstrijska zlata renta	121	"	"
Avstrijska krona renta 4%	101	"	25
Ogerska zlata renta 4%	119	"	65
Ogerska krona renta 4%	98	"	15
Avstro-ogerske bančne delnice	906	"	"
Kreditne delnice	353	"	"
London vista	120	"	15
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	90
90 mark	11	"	77
90 frankov	9	"	53 1/2
Italijanski bankovci	44	"	15
C kr. cekini	5	"	68

Ivan Škerjanec

gostilničar v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 6
pr poroča

kranjske klobase

lastnega izdelka, iz zanesljivega prašičjega mesa.
Razpošilja tudi v zavojih po 5 klg. in višje po pošti
proti povzetju. (1475-2)

Vsak ponedeljek in četrtek večer dobe se sveže
klobase za pečenje, prekajene pa vsak dan
v gostilni, kjer se toči pristno, naravno vino.

Zeli se kupiti že rabljen, a nepokvarjen

klavir.

Ponudbe naj se pošiljajo upravnistvu tega lista.

Notarskega kandidata

vzprejme notar s 1. oktobrom t. l. Plača po do-
govoru — Ponudbe vzprejema iz prijaznosti uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. (1459-4)

Sklep z dne 17. sept. 1898.

Opr. št. A. 914/98/4.

Prostovoljna prodaja.

Premičnine, spadajoče v zapuščino rajnega
Antona Anbelca v Ljubljani, kakor:

dva konja, konjska oprava,
1 kočija, vozovi itd.

prodajale se bodo na javni dražbi

dne 26. t. m. dopoldne ob 9. uri
v hiši Sv. Petra cesta št. 3.

V Ljubljani, dne 22. septembra 1898.

Ivan Gogola

(1480)

o. kr. notar kot sodni komisar.

Kinematograph

v steklenem salonu kazine.

(Vhod skozi vrt.) (1473-2)

Danes in vsak dan ob 5., 6., 7.,
8. in 9. uri zvečer. Ob sobotah in
nedeljah tudi dopoldne ob 10., 11.
in 12. uri in popoldne ob 4. uri

◀ izredne predstave. ▶

Velikost podob 30 □ metrov.

Vstopnina 20 kr., otroci in vojaki
do narednika 10 kr.

Vsi prostori za sedeti so prosti.

Usojam se s tem najljubše naznaniti čast. damam,
da stanujem sedaj

na Starem trgu št. 2, II. nadstr.

Zahvaljujoč se za dosedaj mi izkazano zaupanje,
prosim, da me tudi v prihodnje počasté z obilnim posetom.

Z velespoštovanjem

Josipina Bersin

(1481-1)

krojačica.

Jedno stanovanje

v II. nadstropji za 280 gld. in

jedno stanovanje

v III. nadstropji za 250 gld.

se oddati 1. novembra t. l.; zadnje se lahko
tudi takoj odda.

Povpraša se: Mestni trg št. 17 pri blaginjah
v prodajalni. (1363-9)

(1454-3)

Gostilna

v mestu z velikim prometom, ob železnici in blizu
farne cerkve, se da na račun. — Po-
nudbe, v katerih naj se natanko naznani prejšnje
delovanje, višokost kavcije i. t. d., naj se pošljejo
upravnistvu „Slov. Naroda“ pod „A. N. 42“.

Ključavničarska delavnica

več hlevov, shramb za vozove,
senjaki in skladišča 1469-2

v Nušakovi vojašnici se dajo v najem.

Natančneje na Rimski cesti števil. 12.

Surovo maslo

(Theebutter)

jamčeno čisto, brez dodatka margarina

iz Logaške mlekarne in sirarne

od danes naprej glavna zaloga pri tvrdki

Kham & Murnik.

(Preprodajalcem znižane cene.) (1458-4)

Manufakturna trgovina

kakor tudi

menjalnica

firme

J. C. MAYER

je od danes naprej zopet

v Špitalskih ulicah.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1898.

(1472-2)